

STANDARD 9

Pracovní postupy pověřené osoby

- a) Pověřená osoba má písemně zpracovány pracovní postupy a metodiky zaručující řádný a odborný výkon činností realizovaných na základě pověření po celou dobu platnosti pověření. Tyto postupy a metodiky pověřená osoba zpracovává pro práci s cílovými skupinami.*

Rozsah podpory osobám pečujícím a sobám v evidenci je popsán ve směrnici pro poskytování podpory pěstounským rodinám (viz příloha).

1. Pracovní postup – zprostředkování psychologické, terapeutické, jiné odborné pomoci

Osoby pečující a osoby v evidenci (dále jen „pěstouni“) mají dle zákona právo na zprostředkování psychologické, terapeutické nebo jiné odborné pomoci alespoň jednou za 6 měsíců. SOS Přístav Praha spolupracuje s externími odborníky (psychoterapeuty, psychology), kteří zajišťují péči pro pěstouny a děti svěřené do jejich pěstounské péče buď přímo v prostorách SOS Přístav Praha, případně pěstouni za touto pomocí dojíždějí přímo sami. Doprovázející pracovník eviduje počty psychologických či jiných odborných sezení, má tak přehled o poskytnuté odborné pomoci jak pěstounům, tak i dětem. Služby jsou rodinám poskytovány podle individuálních potřeb, po předchozí domluvě s doprovázejícím pracovníkem.

Objednávka psychologa:

- Doprovázející pracovník doporučí s ohledem na získané informace o rodině konzultace s psychologem. S rodinou tuto možnost prodiskutuje a zjistí, zda o tuto službu rodina stojí. V případě, že ano, doprovázející pracovník zprostředkuje rodině na odborníka kontakt. Rodina psychologa kontaktuje s dohodnutou zakázkou (dojednanou předem s doprovázejícím pracovníkem), domluví si s ním schůzku. Doprovázejícího pracovníka průběžně informuje o spolupráci s psychologem – v obecné rovině. Rodina je informována o tom, že v případě výskytu závažných problémů jsou tyto skutečnosti psychologem předávány doprovázejícímu pracovníkovi.
- O spolupráci s psychologem mohou požádat i pěstouni. V takovém případě svůj požadavek sdělí doprovázejícímu pracovníkovi. Ten požadavek s rodinou společně vyhodnotí a následně rodině předá kontakt na psychologa. Dále je postup stejný.

- Doprovázející organizaci může požádat i OSPOD pěstounů nebo dítěte o zprostředkování odborné konzultace nebo vyšetření. V takovém případě doprovázející pracovník takový úkon zajistí.

Doprovázející pracovníci SOS Přístav mají pravidelné intervize, na kterých sdílí své případy pěstounských rodin. Vzájemně se zároveň informují pro případ zastupitelnosti. Průběžně vyhodnocujeme, ve spolupráci s rodinou i odborníkem, vývoj situace a s tím spojenou míru naplňování záměru poskytování odborné pomoci či její další potřebnost.

V případě, že by rodina chtěla využít služeb dalších odborníků v oblasti náhradní rodinné péče či jiné oblasti, je doprovázející pracovník nápomocný k vyhledání takového kontaktu, případně jeho zprostředkování. Rodinu informuje o návazných službách či možnostech čerpání sociálních dávek.

2. Pracovní postup – zajištění péče o dítě (bližší viz Směrnice pro poskytování podpory pěstounským rodinám)

SOS Přístav Praha nabízí pěstounským rodinám 2 možnosti zajištění péče o dítě:

- a) Pomoc se zajištěním celodenní péče o svěřené děti (respit)
- b) Pomoc se zajištěním osobní péče o dítě svěřené do pěstounské péče (krátkodobá výpomoc)

a) Pomoc se zajištěním celodenní péče o svěřené děti

Pěstouni mají právo na poskytnutí pomoci se zajištěním celodenní péče o svěřené děti, která je přiměřená věku dětí, v rozsahu alespoň 14 kalendářních dnů v kalendářním roce, jestliže svěřené děti dosáhly alespoň 2 let.

Viz Směrnice o poskytování podpory pěstounských rodin.

SOS Přístav Praha poskytuje finanční příspěvek ve výši 3.500,- Kč na každé svěřené dítě za kalendářní rok. Tuto částku mohou pěstouni využít po dohodě s doprovázejícím pracovníkem na následující pobytové aktivity: letní tábory, příměstské tábory, školy v přírodě, školní výlety či víkendové pobyty. V takovém případě pěstouni po absolvování pobytu dítěte vyplní formulář „Žádost o vyplacení finančního příspěvku na zajištění péče o dítě, který poskytuje SOS Přístav Praha osobám pečujícím“ (viz příloha) a současně s ním doloží i doklad o zaplacení. Žádost schvaluje výkonná ředitelka. Po tomto schválení je pěstounům částka ve stanovené výši proplacena.

SOS DV organizují v průběhu roku různé pobytové aktivity pro děti. Bližší informace o podmínkách využití těchto pobytů pro děti poskytuje osobám pečujícím doprovázející pracovník osobně či prostřednictvím e-mailu. V rámci nároku na péči jsou tyto pobyty pro děti plně hrazeny ze strany SOS Přístav a zaniká tím nárok na využití dalších variant péče. V případě využití pobytové aktivity v délce 14 a více dní pěstounům zaniká nárok na finanční příspěvek ve výši 3.500,-Kč.

Osobám pečujícím a jejich dětem zprostředkováváme v případě zájmu také kontakty na organizace, které zajišťují pobytové aktivity dětí. Tuto oblast má na starosti doprovázející pracovník, který rodinám nabídky přeposílá. Informace o akcích předává rodinám elektronicky nebo osobně se všemi podstatnými detaily, včetně podmínek přihlášení apod.

b) Pomoc se zajištěním osobní péče o dítě svěřené do pěstounské péče (krátkodobá výpomoc)

Péči o děti mohou pěstounské rodiny využít v případech daných zákonem o sociálně-právní ochraně dětí. Pěstouni mají právo na krátkodobou výpomoc s péčí o svěřené děti v případech vymezených zákonem:

- Po dobu, kdy je osoba pečující nebo osoba v evidenci uznaná dočasně práce neschopnou nebo při ošetřování člena rodiny nebo při ošetřování osoby blízké,
- Při narození dítěte,
- Při vyřizování nezbytných osobních záležitostí,
- Při úmrtí osoby blízké.

V případě, že pro tuto péči z provozních důvodů nelze využít přímo služby doprovázejícího pracovníka či jiné osoby v rámci SOS Přístav, proplácí SOS Přístav pěstounům službu od osoby, kterou si sami volí, případně vyhledají. Postup při zajištění péče o dítě jinou osobou je uveden v Pravidlech při poskytování zajištění péče o dítě jinou osobou (viz příloha). SOS Přístav Praha v těchto případech uzavírá s pěstounem dohodu o financování služby zajištění péče o dítě a pěstoun se zvolenou osobou uzavírá dohodu o zajištění péče o dítě jinou osobou (viz přílohy).

3. Pracovní postup – zajištění asistovaného kontaktu

SOS Přístav Praha zajišťuje v případě potřeby prostory a možnost realizovat asistovaný kontakt v areálu SOS Přístavu na adrese Lahovská 85, Praha Lahovice. Ve všech případech může asistovaný kontakt probíhat i na veřejných místech. U asistovaného kontaktu zpravidla asistuje doprovázející pracovník rodiny, ve výjimečných případech odborník na asistované kontakty. Blíže viz standard č. 5.

4. Pracovní postup – vzdělávací aktivity pro pěstouny

SOS Přístav Praha jako pověřená osoba zajišťuje a organizuje vzdělávací aktivity pro osoby pečující, jejichž povinností ze zákona je, aby v průběhu 12 měsíců absolvovali alespoň 24 hodin vzdělávání zaměřující se na oblast výchovy a péče o děti.

SOS Přístav Praha zajišťuje vzdělávání pěstounů za pomoci zejména externích lektorů. Koncept školení nastavujeme tak, aby byl co nejlépe zajištěn potřebný rozsah vzdělávání a aby témata oslovila svým programem všechny pěstouny. Témata, která pěstouny zajímají, zjišťuje doprovázející pracovník v průběhu spolupráce a z nich se pak tvoří výsledný plán.

Vzdělávací akce probíhají ve školící místnosti SOS Přístav na adrese Lahovská 85, Praha 5, která je uzpůsobená svým prostorem pro konání takových akcí.

Pokud by pěstouni měli zájem o vzdělávání v jiné organizaci, je toto možné až po schválení vedoucím služby SOS Přístav. V případě, že toto vzdělávání vedoucí služby schválí, pěstoun se na vzdělávání závazně objedná. Doprovázející organizace toto vzdělávání následně uhradí. Po skončení každého vzdělávání má pěstoun povinnost donést osvědčení o účasti svému doprovázejícímu pracovníkovi, aby bylo zřejmé, že vzdělávání absolvoval. Kopii tohoto osvědčení založí doprovázející pracovník do spisové dokumentace rodiny a zaeviduje do evidence vzdělávání pěstouna a individuálního plánu vzdělávání, ve kterých sleduje naplňování povinnosti vzdělávat se.

V případech, kdy není možné, aby pěstoun absolvoval prezenční formu vzdělávání, je po domluvě s doprovázejícím pracovníkem možné využít vzdělávání formou samostudia odborné literatury týkající se problematiky náhradní rodinné péče, výchovy dětí, psychologie, pedagogiky apod. Knihy jsou k dispozici v kanceláři doprovázejících pracovníků SOS Přístav. Zapůjčení knih pro pěstouny, se kterými máme uzavřenou dohodu o výkonu pěstounské péče, je zdarma. Po prostudování literatury si klíčový pracovník s pěstounem o tomto tématu promluví.

V SOS Přístav Praha zajišťujeme vzdělávání pěstounů prostřednictvím domluvených externích lektorů. Vzdělávací akce probíhají přímo v SOS Přístav na adrese Lahovská 85, Praha 5, 159 00. Po předchozí domluvě je možné zajistit hlídání dětí v době vzdělávání pěstounů prostřednictvím osob k tomu určených, které mají s SOS dětskými vesničkami uzavřenou dohodu.

5. Pracovní postup – uzavírání dohod o výkonu pěstounské péče – blíže viz standard č. 10

6. Pracovní postup – vyhledávání fyzických osob vhodných stát se pěstouny

SOS dětské vesničky, z.s. na svých webových stránkách informují zájemce o náhradní rodinnou péči o možnostech, které zákon umožňuje. Vážní zájemci o tuto problematiku mají možnost se prostřednictvím kontaktů umístěného na webových stránkách dotázat na bližší informace konkrétních pracovníků Spolku. Pověření pracovníci pak mohou zájemce navést přímo na příslušnou službu, kde si může zájemce domluvit osobní schůzku. Pracovníci SOS Přístav Praha v případě potřeby odkáží zájemce na konkrétní městský úřad, do jehož kompetence žadatel spadá. Zde mohou zájemci dále zjistit konkrétní informace, získat potřebné materiály a formuláře k vyplnění, a případně se rovnou dohodnout na dalším postupu.

7. Pracovní postup – spolupráce s OSPOD, krajskými úřady, dalšími organizacemi

SOS Přístav Praha jako pověřená osoba spolupracuje s OSPOD a dalšími úřady. Především spolupracujeme s OSPOD, v jejichž obvodu máme uzavřené dohody o výkonu pěstounské péče. OSPOD nás může sám informovat o možnosti uzavření dohody s pěstouny, případně můžeme spolupráci navázat ihned poté, co se dozvíme, že by s námi pěstouni chtěli dohodu podepsat. Pracovníci OSPOD jsou pro nás důležitým zdrojem informací o dětech, pěstounech i biologických rodinách – spolupracujeme např. na vyhledávání kontaktů na rodinné příslušníky, zjišťování minulosti dětí apod. Kromě povinností, které nám vyplývají ze zákona (žádosti o stanovisko k dohodám a pravidelné zprávy o dění v rodině), se také vzájemně informujeme o dění v rodině či se účastníme případových konferencí.

Pracovníci SOS Přístav Praha sledují nabídku vzdělávacích seminářů a konferencí, které pořádají organizace či úřady zabývající se sociálně-právní ochranou a těchto seminářů se účastní. S dalšími organizacemi navazují kontakty a vzájemně si předávají zkušenosti v oblasti náhradní rodinné péče.

8. Pracovní postup - při mimořádných situacích

Za mimořádnou situaci je považovány situace, kdy dítě nebo pěstoun řeší okolnosti náročné na čas, sociální nebo emocionální angažovanost nebo dlouhodobě nepříznivé situace znamenající pro rodinu zvýšenou zátěž. Např. potíže dítěte ve škole, šikana, výrazně nebo dlouhodobě zhoršený zdravotní stav dítěte, potíže s chováním dítěte, experimentování dítěte s návykovými látkami, útěky dítěte z domova, sebepoškozování dítěte, vyhocené situace při kontaktu dítěte s biologickou rodinou, předčasné projevy sexualizovaného chování dítěte apod.

Doprovázející pracovník informuje OSPOD a věnuje dané situaci zvýšenou pozornost. Situaci také konzultuje v rámci pravidelných porad na pracovišti. Při řešení konkrétní situace využívá dostupnou

metodickou podporu z literatury a dalších metodických materiálů, konzultace s dalšími externími odborníky.

b) Pověřená osoba má písemně zpracována pravidla pro realizaci příprav, průběhu a vyhodnocování příprav, včetně obsahu, formy a výstupů skupinové a individuální přípravy, způsobu práce s žadatelem ve všech fázích procesu příprav.

SOS dětské vesičky, z.s. v současné době nerealizují přípravy pro žadatele, proto nemají písemně zpracovaná pravidla pro tyto situace.

c) Pověřená osoba má vždy určeného sociálního pracovníka pro práci s dítětem a osobou pečující nebo osobou v evidenci.

SOS Přístav Praha má určeného pro práci s dětmi a pěstouny sociální pracovníky, kteří v pěstounských rodinách plní funkci doprovázejícího pracovníka (bližší specifikace oprávnění je uvedena ve standardu č. 6).

Jméno doprovázejícího pracovníka je uvedeno na každém spisu přehledně na první straně, aby bylo snadno dohledatelné.

Všechny rodiny jsou již ve fázi jednání o spolupráci informovány o tom, který pracovník s danou rodinou bude pracovat. Tento pracovník také zpravidla vede jednání se zájemci o spolupráci, předkládá dohodu o výkonu pěstounské péče, kterou s rodinou prochází a vysvětluje jednotlivé body, zajišťuje všechny náležitosti – žádost o vydání souhlasného stanoviska OSPOD, zajištění podpisu oprávněných osob, předávání veškerých informací o spolupráci, právech a povinnostech vyplývajících z dohody.

Kompetence, odpovědnosti a povinnosti doprovázejícího pracovníka

Doprovázející pracovník rodiny zajišťuje naplňování zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, a dohod o výkonu pěstounské péče, tj. podílí se na naplňování všech práv a povinností, které pověřená osoba vůči pěstounům má.

Základní povinnosti doprovázejícího pracovníka:

- sledování naplňování dohody o výkonu pěstounské péče;
- koordinace vzdělávání pěstounů;
- zprostředkování služeb psychologů v organizaci, pomoc při zprostředkování služeb dalších odborníků;

- zajištění asistence při kontaktu s biologickou rodinou;
- zajištění prostor pro asistovaný kontakt;
- podílení se na naplňování a tvorbě individuálního plánu ochrany dítěte a individuálního plánu rozvoje dítěte;
- pravidelný kontakt s pěstounskými rodinami (osobní, e-mailový, telefonický);

Všechny úkoly a povinnosti jednotlivých doprovázejících pracovníků jsou specifikovány v jejich popisech pracovních pozic, případně v DPP.

Přílohy:

Směrnice PD 3 Poskytování podpory pěstounským rodinám

Příloha – výše částek pro krátkodobou výpomoc

Dohoda o zajištění péče o děti jinou osobou

Žádost o vyplacení finančního příspěvku na zajištění péče o dítě

Zpracovala:	Mgr. Michaela Hejníková
Aktualizovala:	Mgr. Adéla Ticová, Martin Triebenekl, DiS.
Schválil:	Mgr. Jindra Šalátová
První vypracování:	24. 4. 2015
Aktualizace:	4. 4. 2019, 23.3.2020